

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Scipio Claromontius De Ratione Status

Chiaramonti, Scipione

[S.l.], 1679

Diluuntur argume[n]ta Bodini. XXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10064

pus esse, ut attribuat^r tota ordini uni, ut fit in rebus publ. ideò dictis simplicibus: ex quibus rex absolutus majestatem habet in se collectam eo modo, ut omnes magistratum functiones, & præfectorum regni, omnisque eorum auctoritas ex illo, ut fonte, promanent, atque rescindi & tolli ad ejusdem arbitrium possint. Superest, ut argumentis Bodini respondeamus, quorum solutione expeditior etiam fiet exposita veritas, tollentes hinc dubia, quæ suspensos reddere lectorum valent animos.

Solvuntur argumenta Bodini.

CAP. XXVIII.

Rimum Bodini argumentum per ea, quæ dicta sunt, jam solutum est: nam ostensum est, fundamentum falsum esse, cui innititur, quod majestas individua sit, sumpta pro summa potestate, quæ cum accipitur pro honore, qui supremam principatus consequitur potestatem, nec forma est, nec essentia reip. Ipsa quoque variè reperitur in rebusp. enimvero in simplicibus uni ordini tota addicta est, sive etiam uni personæ, ut in regia rep, at in mixtis divisa est.

Ad alterum argumentum respondeo, quod legumlatio eodem tempore attribuitur diversis ordinibus supra res varias: quemadmodum, quæ ad formam spectabunt reip. magni erunt concilii, cuius minimum erit eas confirmare. Ad Rogatos & Senatum aliæ leges plurimæ: nam magistratus, ad quos pertinent, sanciunt illas, & Senatus ratas habet, nec dein indigent, ut denuo confirmentur a magno Concilio. Exempli gratia, annis elapsis magistratus præpositus moderando luxui legem tulit, & sumptus & luxum coercuit, atque a Senatu comprobata post illa fuit, & ut observaretur jussum, uti etiam adhuc perdurat. Respondeo præterea, quod ad legem eandem faciendam multi admitti possunt, ut quilibet suum huc conferat, ab alio non dependens, prout munere fungitur. V. G. Si Senatus consultandi munus obtineret, an lex quæpiam proponenda esset, an secus, & illa, quæ a Senatu comprobata non esset, haud proponi posset; ex altera parte oblatio solius esset Principis, inque illius esset potestate etiam non illud proponere, quod Senatus censuisset proponendum esse, comprobatio

L 3.

dein

dein legis penes populum tantum esset, sic omnes tres ordines cum potestate summa functionum suarum convenirent ad faciendam legem. Et percontata inconcinna doctrinae Bodini: nemo amitteret summam potestatem in suis functionibus, nec in arbitrio foret unius illorum ordinum leges condere, sine libera accessione sententiarum ceterorum ordinum. Populus cogi non potest, ut legem faciat, quae ipsi non arrideat, est enim in illius potestate approbare illam, aut rejicere: non tamen & ad libitum suum legem condere potest, opus enim est, ut a Rege ipsi proposita sit, quod nec fieri potest adversus voluntatem Senatus: quoniam nec sanciri potest, nec proponi, antequam comprobata sit a Senatu. In Romana rep. principio leges statuebantur in Comitibus centuriatis, quibus praerat Consul, vel Patritius Magistratus: & res, quae populo proponebat, ante erant in Senatu pertractatae, liberè haud coacte: ita, ut ad faciendas leges convenirent & Senatus & populus, neuter alteri addictus, opus tamen erat utriusque consensu, ut stabiliri posset lex. Et quod inde sequitur, pars una alteram refrenabat, cum una invita altera agere haud quidquam valeret.

Tertium etiam argumentum ex dictis dissolvitur. Falsum est auctoritatem Senatus ceterisque magistratibus relictam, a populo traditam esse, ad ejusdemque placitum adimi posse. Enimvero, si sermo est de partibus supremæ potestatis, illa quae ad Senatum spectat, velut, exempli gratia, in Italos & provinciales Romæ, aut ad Consules, velut in milites, resque militares, ejusmodi res non ex indultu erant populi, sed ex essentiali forma reip. & functionibus fundamentalibus ejusdem. Quod si postea nonnunquam prævaleret populus, ita ut appareret transtulisse in se rem omnem, aliquando nobiles, ut tempore Gracchorum ad Marii usque tempora, qui primus post multum temporis ex novis hominibus Consulatum obtinuit: hæc res ad mutationes rerump. pertinent, quæ non modo amittunt mixtionis gradus, sed aliquando ex una simplici in contrariam transeunt formam, velut ex populari in tyrannidem.

Jam sermo hic est de constitutione legitimæ reip., quæ in nonnullis rebusp. majestatem omnem uni concedit personæ, veluti in Monarchia: aut ordini uni, ut in populari, & in Aristocrazia, & Oligarchia, constituitque tali pacto simplices resp. in aliis partes majestatis variis distribuit ordinibus, sicque format resp. mixtas. Quas propter talem distributionem Pla-

to re-

to respectu simplicium temperatas censuit, sicque veras resp. Ita enim introducit Atheniensem hospitem respondentem Megillo Laconico, & Clinia Cretensi de rep. ipforum, ab iisdem allata, tanquam varias formas rerump. complectente. Verba hospitis Atheniensis sunt: *Vere enim O viri optimi reip. participes vos estis: quæ autem modo nominatæ sunt, non resp. sed urbium habitationes quædam sunt, in quibus pars una servit alteri dominantis, & a partis dominantis potentia tota nomen accipit gubernatio.* lib. de legib. Ita dissoluta sint argumenta Bodini. Fab. Albergatus etiam iis respondet, sed aliter non nihil, ut contingit, cum a diversis idem dissolvitur argumentum, nitentibus variis hypothesibus: nihilominus credo ivisse me obviam fundamento, & causis vanitatum argumentorum Bodini.

Dehinc quoad illud, quod ipse ait Bodinus, ante se neminem cognovisse differentiam inter statum & regimen, & ideo deceptos esse Aristotelem ceterosque missionem ponentes, monstrat minus diligenter inspexisse Aristotelem: cum hæc dixerit verba lib. 4. polit. c. 5. *Nec latere nos debet, quod multis locis accidit, Remp. quæ secundum leges non sit popularis, more tamen & gestione populariter gubernari. Similiter autem è converso apud alios contingit, Remp. secundum leges esse popularem, more tamen & gestione ad Oligarchiam magis referri.* Manifestum itaque est, scivisse Aristotelem statum civitatis esse posse alium & formam reip. aliud regimen & administrationem. Ubi moneo præterea regimen accipi in actu primo & secundo: hoc est, pro forma reip. in qua significatione idem est cum rep. & statu, & pro administratione reip. & regiminis actu existentis, & sic a statu differre potest. Nam status & resp. per leges constituitur, & regimen hoc modo fit per administrationem & usum, quæ a legibus differre potest, cum sæpenumero usu veniat, leges non observari: præter illius occasiones, de quibus Aristoteles monuit loco modo adducto.

*Quænam, & quot sint conditiones
reip. justæ.*

C A P. XXIX.

POsteaquam vidimus varias bonarum rerump. formas, tam simplices, quam mixtas, superest perpendendum, an ex bonis formis una tantum valeat,